

หลักสูตรการทำหมนนอแม่
จำนวน ๕ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสาทเหล็ก

ความเป็นมา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (๒๕๕๐-๒๕๕๔) กำหนดกรอบการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและการอยู่ดีมีสุขของคนไทย” และสร้างค่านิยมร่วมกันให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็น และการปรับเปลี่ยนกระบวนความคิด เจตคติ กระบวนการทำงานโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำทางในการบริหารประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว จึงมีนโยบายเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคงโดย ได้กำหนดยุทธศาสตร์ “๒๕๕๕” เพื่อพัฒนา ๕ ศักยภาพของพื้นที่ใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ให้สามารถแข่งขันได้ ใน ๕ ภูมิภาคหลักของโลก

เพื่อเป็นการสนองนโยบายและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน สกร.ได้นำนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษา เกี่ยวกับการจัดการการศึกษาอาชีพมาสู่การปฏิบัติ เพื่อจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมายและประชากรให้มีรายได้และมีงานทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคเอเชียและระดับสากล เพื่อให้การจัดการศึกษาของสำนักงาน สกร. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

ปัจจุบันเกษตรกรนิยมปลูกพืชเชิงเดี่ยว ทำให้มีผลผลิตจำนวนมากออกสู่ตลาดส่งผลให้ราคาผลผลิตตกต่ำหรือบางส่วนไม่ได้ขนาดตามความต้องการของตลาด มีปริมาณมากจนล้นตลาดทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวสำนักงาน สกร. จึงจัดทำหลักสูตร “การทำหมนนอแม่” เพื่อเป็นการให้ความรู้ให้กับกลุ่มผู้ไม่มีอาชีพและผู้ต้องการพัฒนาอาชีพในการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตจนสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวเป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงและมั่นคงต่อไป

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาอาชีพการทำหมนนอแม่เพื่อการมีงานทำ มีหลักการจัดการเรียนรู้ดังนี้

๑. เป็นการจัดทำหลักสูตรอุตสาหกรรมที่มีความยืดหยุ่นด้านหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล
๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียม สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง เป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อนตนเอง ผู้อื่นและสังคม
๓. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายพัฒนาตามศักยภาพ ๕ ด้าน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
๕. มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะทางอาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

หลักสูตรการทำแผนหมอน้อยมุ่งพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายมีให้มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดจุดหมายดังต่อไปนี้

๑. **ช่องทางการทำเหมืองหน่อไม้** จำนวน ๓๐ นาที
 - ๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำเหมืองหน่อไม้
 - ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำเหมืองหน่อไม้
 - ๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด
 - ๑.๒.๒ การใช้แรงงาน
 - ๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์
 - ๑.๒.๔ การเลือกทำเลที่ตั้ง
 - ๑.๓ แหล่งเรียนรู้
 - ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพการทำเหมืองหน่อไม้
 ๒. **ทักษะการประกอบอาชีพการทำเหมืองหน่อไม้** จำนวน ๔ ชั่วโมง
 - ๒.๑ **ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำเหมืองหน่อไม้**
 - ๒.๑.๑ สถานที่ / พื้นที่
 - ๒.๑.๒ การคัดเลือกวัตถุดิบในการทำเหมืองหน่อไม้
 - ๒.๑.๓ การทำความสะอาดวัตถุดิบ
 - ๒.๑.๔ ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการทำเหมืองหน่อไม้
 - ๒.๒ **ขั้นตอนการทำเหมืองหน่อไม้**
 - ๒.๓ **ขั้นการดูแลรักษาการทำเหมืองหน่อไม้เพื่อการจำหน่ายหรือบริโภค**

๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำเหมืองแร่ จำนวน ๑๕ นาที

๓.๑ การบริหารจัดการการทำเหมืองแร่

๓.๑.๑ การจัดการควบคุมคุณภาพในการทำเหมืองแร่

๓.๑.๒ การลดต้นทุนในการทำเหมืองแร่

๓.๑.๓ การวางแผนการผลิตการทำเหมืองแร่

๓.๑.๔ การลงบัญชีรายรับรายจ่าย

๓.๒ การจัดการตลาดในการทำเหมืองแร่

๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าการทำเหมืองแร่

๓.๒.๒ การกระจายสินค้าการทำเหมืองแร่ไปสู่ผู้บริโภค

๓.๒.๓ การวางแผนการตลาดการทำเหมืองแร่

๓.๓ การจัดการความเสี่ยงในการทำเหมืองแร่

๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการทำเหมืองแร่

๑) ประเภทของการทำเหมืองแร่

๒) ค่าใช้จ่ายในการทำเหมืองแร่

๓) ผลกำไรที่จากการทำเหมืองแร่

๔) คู่แข่งขัน

๓.๓.๒ การวางแผนการจัดการความเสี่ยง

๓.๔ การวางแผนการดำเนินงานอาชีพ

๔. โครงการประกอบอาชีพการทำเหมืองแร่

จำนวน ๑๕

ชั่วโมง

๔.๑ ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพการทำเหมืองแร่

๔.๒ ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทำเหมืองแร่

๔.๓ องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบของอาชีพการทำเหมืองแร่

๔.๔ การเขียนโครงการทำเหมืองแร่

๔.๕ การประเมินการทำเหมืองแร่

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ศึกษาด้วยตนเองข้อมูลจากเอกสาร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้การทำเหมืองแร่
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำเหมืองแร่
- ฝึกปฏิบัติจริงการทำเหมืองแร่

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร

๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานการทำแผนมโนไม่ที่ได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของลูกค้า อย่างน้อย ๑๕ คน และการทำแผนธุรกิจจึงจะได้รับวุฒิบัตร

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร
การทำแผนหมอน้อย จำนวน ๕ ชั่วโมง ดังนี้

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำแผนหมอน้อย	๑.๑ บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการของการทำแผนหมอน้อย ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการอาชีพการของการทำแผนหมอน้อย ได้แก่ การลงทุน ดูแลรักษา พืช และตรวจสอบได้ ๑.๓ บอกและหาแหล่งเรียนรู้ได้ ๑.๔ บอกทิศทางการประกอบอาชีพการทำแผนหมอน้อย	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการของการทำแผนหมอน้อย ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการการของการทำแผนหมอน้อย ๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๒ การใช้แรงงาน ๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ๑.๒.๔ การเลือกทำเลที่ตั้ง ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพการทำแผนหมอน้อย	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก ๑.๔ ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการทำแผนหมอน้อยในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลาง ฯลฯ โดยคำนึงศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่	๓๐ นาที	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๔) การนำแฮมหน่อไม้ไปปรุงอาหารประเภทต่าง ๆ เช่น ยำแฮม หลนแฮม แฮมทรงเครื่อง ไช้เจียว แฮม แฮมปิ้ง ฯลฯ ๒.๔ ขั้นตอนการเก็บรักษา ๒.๔.๑ การเก็บรักษาวัตถุดิบ ๒.๔.๑ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ การทำแฮมหน่อไม้ ๒.๔.๑ การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ แฮมเพื่อจำหน่าย			-
๓. การบริหารจัดการ	๓.๑ สามารถบริหารการทำแฮมหน่อไม้ - ควบคุมคุณภาพ - ลดต้นทุนการแปรรูปแฮมหน่อไม้ได้ - การลงบัญชีรายรับรายจ่าย ๓.๒ สามารถจัดการการตลาดในการทำแฮมหน่อไม้ได้ - สามารถทำฐานข้อมูลลูกค้า - กระจายอาหารแฮมหน่อไม้ไปสู่ผู้บริโภค ๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงได้	๓.๑ การบริหารจัดการทำการแปรรูป ๓.๑.๑ การจัดการควบคุมคุณภาพในการทำแปรรูป ๓.๑.๒ การลดต้นทุนการทำแฮมหน่อไม้ ๓.๑.๓ การวางแผนการผลิต ๓.๑.๔ การลงบัญชีรายรับรายจ่าย ๓.๒ การจัดการตลาดในการทำแฮมหน่อไม้ ๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าอาหารแปรรูป ๓.๒.๒ การกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค ๓.๓ การจัดการความเสี่ยงอาหารแปรรูป	๓.๑ การบริหารจัดการการผลิต จัดให้ผู้เรียน ๓.๑.๑ สืบค้นและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและทุนต่างๆ ๓.๑.๒ การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ ๓.๑.๓ ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม ๓.๑.๔ ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง ๓.๒ การบริหารจัดการการตลาด จัดให้ผู้เรียนศึกษา ๓.๒.๑ ข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาด	๑๕ นาที	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพอาหาร การทำแหนมหน่อไม้ ๑) ประเภทของปลาที่นำมาใช้ในการ การทำแหนมหน่อไม้ ๒) ค่าใช้จ่ายในการทำการแปรรูป อาหารต้นทุนกำไร ๓) ผลกำไรจากการจำหน่าย ๔) คู่แข่งขัน	๓.๒.๒ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแผนการ จัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับอาหารแปรรูปแหนม หน่อไม้แบบต่างๆ ๓.๒.๓ ดำเนินการตามกระบวนการจัดการ การตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนด ราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า ฯลฯ		
๔. โครงการ ประกอบอาชีพ การทำแหนม หน่อไม้	๔.๑ บอกความสำคัญของ โครงการอาชีพได้ ๔.๒ บอกประโยชน์ของโครงการ อาชีพได้ ๔.๓ บอกองค์ประกอบของ โครงการอาชีพได้ ๔.๔ อธิบายความหมายของ องค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๕ อธิบายลักษณะการเขียนที่ดี ขององค์ประกอบของโครงการ อาชีพได้ ๔.๖ เขียนโครงการในแต่ละ องค์ประกอบให้เหมาะสมและ ถูกต้องได้	๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพทำ การทำแหนมหน่อไม้ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพทำ การแปรรูปอาหารแหนมหน่อไม้ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพทำ การทำแหนมหน่อไม้ ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพอาหาร แหนมหน่อไม้ ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพอาหาร แหนมหน่อไม้	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของ โครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจ ๔.๒ กรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๓ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิด เป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง ๔.๔ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๕ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความ เหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	๑๕ นาที	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	๔.๗ ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงการอาชีพได้		๔.๖ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง ๔.๗ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		